

ESEUL STRUCTURAT

(subiectul al III-lea – examen de bacalaureat)

CERINȚA:

REDACTEAZĂ UN ESEU DE MINIMUM 400 DE CUVINTE, ÎN CARE SĂ PREZINȚI PARTICULARITĂȚI ALE UNUI ROMAN STUDIAT.

TEXTUL SUPORT: „ION”, DE LIVIU REBREANU

MATERIAL REALIZAT DE PROF. CAMELIA-MONICA DINU

În elaborarea eseului , vei avea în vedere următoarele repere:

- Evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- Comentarea a două secvențe relevante pentru tema romanului studiat;
- Analiza a două elemente de structură, compoziție și de limbaj, semnificative pentru romanul studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații spațiale și temporale, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, instanțele comunicării narative, registre stilistice, limbaj etc.)

Notă:

- Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
- Pentru conținutul eseului, vei primi 18 puncte (câte 6 puncte pentru fiecare cerință).
- Pentru redactarea eseului, vei primi 12 puncte (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1p.; logica înlănțuirii ideilor – 1p.; abilități de analiză și de argumentare – 3p.; utilizarea limbii literare – 2p.; ortografia – 2p.; punctuația, așezarea în pagină, lizibilitatea -1p.).
- Punctajul pentru redactare se acordă dacă eseul are minimum 400 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

I. Introducere

Romanul „Ion” este publicat în 1920, după o perioadă de criză a romanului românesc, și reprezintă un moment de referință în evoluția acestei specii literare, fiind **prima construcție epică de mare amploare, cu acțiune complexă, desfășurată pe mai multe planuri.**

II. Cuprins

-Încadrarea romanului studiat într-o perioadă, într-un curent literar sau într-o orientare tematică;

- „Ion” este un roman **realist-obiectiv**, o monografie a satului transilvănean de la începutul sec. al XX-lea, pe fundalul căreia se proiectează o dramă a pământului, dar și a iubirii.

Evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-o perioadă, curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;

- **Apartenența romanului la realismul obiectiv se observă, în primul rând, în intenția scriitorului de a crea o imagine veridică a satului transilvănean.** Acțiunea, inspirată din realitățile satului transilvănean și din experiențele scriitorului, este plasată în ținutul Năsăudului și prezintă destinul mai multor personaje ce ilustrează diferite categorii sociale : țărani, preotul, învățătorul, politicienii români, autoritățile austro-ungare .

Evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-o perioadă, curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;

- **De asemenea, protagonistul este un personaj tipic realist, faptele sale fiind determinate de condiția sa socială.**
- Ilustrând tipologia țaranului, critica l-a asemănat cu țăranii din romanele lui E. Zola, dar, prin dorința de parvenire, el poate fi încadrat și în tipologia ariviștilor din romanele lui Stendhal, întrucât faptele sale sunt cauzate de dorința de a-și depăși condiția socială cu orice preț.

Evidențierea
a două
trăsături
care fac
posibilă
încadrarea
romanului
studiat într-
o perioadă,
curent
cultural/lite-
rar sau într-
o orientare
tematică;

- **O altă trăsătură care demonstrează apartenența romanului la realismul obiectiv o reprezintă tehnica narativă, respectiv relatarea faptelor din perspectivă narativă obiectivă, exterioară, de către un narator impersonal, omniscient și omniprezent.**

Precizarea tematicii/ temelor romanului

- **Tematica romanului este complexă, fiind anticipată de titlurile celor două părți ale cărții, care anunță teme centrale și devin reperele simbolice între care evoluează protagonistul :** „Glasul pământului” și „Glasul iubirii”. Aceste teme principale sunt completate de alte câteva **teme secundare**, precum : familia, destinul, problema națională, condiția intelectualului român în Ardeal.

Comentarea
a două
secvențe
relevante
pentru tema
romanului
studiat;

- **Prima secvență narativă, hora din curtea văduvei lui Maxim Oprea, este reprezentativă pentru tematica romanului, întrucât prefigurează conflictele și este un pretext pentru a prezenta personajele, așezate în grupuri și ierarhii sociale.** Ion dansează cu Ana, fiica țaranului înstărit Vasile Baciuc. Este hotărât să scape de condiția umilă de „sărăntoc” și renunță la Florica, fata de care era îndrăgostit, pentru Ana cea urâtă, dar bogată. Tatăl fetei nu este de acord, sperând ca Ana să se mărite cu George Bulbuc, un flăcău înstărit. Vasile Baciuc îl jignește pe Ion, iar acesta se răzbună bătându-l cu brutalitate pe George, rivalul său. Astfel se conturează **principalul conflict, lupta pentru pământ.**

- **Conflictele sunt predominant exterioare, element caracteristic romanelor realist - obiective, dar sunt dublate de conflicte psihologice si morale. De pildă,** conflictele exterioare în care este implicat Ion (cu Vasile Baciú, George Bulbuc etc.) sunt dublate de **conflictul psihologic,** între „glasul pământului” și „glasul iubirii”, care determină drama personajului principal.

Comentarea a două secvențe relevante pentru tema romanului studiat;

- „Glasul pământului” este o metaforă care simbolizează atracția irezistibilă, uneori irațională, pe care o are pământul asupra protagonistului, așa cum se sugerează într-o **scenă în care Ion este surprins privind locurile care fuseseră cândva ale lor: „Simțea o plăcere atât de mare vîzându-și pământul, încât îi venea să cadă în genunchi și să-l îmbrățișeze.”** Glasul pământului pătrunde „năvalnic în sufletul flăcăului, ca o chemare, copleșindu-l”, măreția pământului făcându-l să se simtă „mic și înfricoșat”.

Secvența nunții lui Ion cu Ana este reprezentativă pentru atitudinea protagonistului, care oscilează între patima pentru pământ (glasul pământului) și pasiunea pentru Florica, spre care îl îndeamnă „glasul iubirii”. Comportamentul brutal față de Ana o împinge pe aceasta la sinucidere, dar moartea ei nu îi trezește remușcări și, după ce moare și copilul, simțindu-se eliberat de obligații, Ion se întoarce la Florica, devenită între timp soția lui George Bulbuc. Surprins de acesta în curtea sa, este ucis cu lovituri de sapă.

Analiza a două elemente de structură, compoziție și de limbaj, semnificative pentru romanul studiat:

a) simetria incipit-final

- **Compoziția romanului este clasică, echilibrată, respectând principiul simetriei incipitului cu finalul.** De pildă, motivul drumului și al horei apar atât la început, cât și la final, **constructia sferică** a romanului simbolizând un ciclu existential închis. Imaginea drumului care duce în Pripas, crucea de la marginea satului, satul toropit de căldură, casele familiei Herdelea și a Glanetasilor, cârciuma și locul unde se defășoară hora sunt prezentate cinematografic, într-un **incipit clasic, descriptiv.**

b)
Acțiunea,
planurile
epice

- **Acțiunea, lineară și cronologică,** se desfășoară pe **două planuri epice,** care se derulează paralel și se intersectează într-o viziune realistă, monografică. Principalul fir narativ urmărește **destinul lui Ion, încheiat tragic cu moartea celui care nu a respectat legile morale;** cel de-al doilea plan narativ ilustrează **viata intelectualității, în special a familiei învățătorului Herdelea.**
- **Prin înlănțuire și alternanță, se prezintă destine individuale și colective.** Destinul familiei Herdelea ilustrează condiția intelectualilor români în Ardealul ocupat de austro-ungari. Se urmărește conflictul dintre învățător și preotul Belciug, se descriu greutățile materiale prin care trece familia învățătorului din pricina conflictului acestuia cu autoritățile austro-ungare, procesul de maturizare a tânărului Titu Herdelea, suspendarea învățătorului din post și mutarea familiei la Armadia. Acest al doilea plan narativ completează monografia satului ardelean, într-o **viziune realistă.**

III. Încheiere

În concluzie, „Ion” este un roman realist-obiectiv, care prezintă destinul tragic al unui personaj memorabil. Totodată, Rebreanu oferă cititorului o viziune monografică asupra satului ardelenesc de la începutul sec. al XX-lea, prezentând condiția țaranului și a intelectualului român, probleme sociale și naționale.